

La veu en el barroc

Una any més, en el context habitual de la tardor, torna una nova edició de la Setmana de Música Antiga a Mataró.

En aquesta edició la presència de la veu humana, literal o metafòrica, n'esdevé el seu *leitmotiv*.

L'element que va representar el tret de sortida del barroc musical, primer al nord d'Itàlia i ben aviat a tota la resta d'Europa, va ser l'aparició del baix continu. El pare de Galileu va ser un dels primers a teoritzar sobre aquesta nova tècnica a Florència, a l'entorn de 1580. L'impacte va ser molt evident. El tram sonor polifònic que havia marcat la música de forma exclusiva fins aleshores es va convertir en una lleugera successió d'acords que permetien al seu damunt la projecció amb gran lleugeresa de la veu solista. Així sorgeix una nova capacitat més teatral d'expressió de les emocions així com el concepte modern de virtuosisme vocal/instrumental.

La veu humana, però, va seguir essent el primer instrument. El més perfecte. El model a seguir. Sorgiran noves formes musicals, noves exigències interpretatives, nous àmbits i contextos on es fa música... fins i tot els instruments s'aniran perfeccionant per assolir la màxima capacitat tècnica i virtuosística, però sempre buscant emular el color sonor i el poder expressiu de la veu. Mentre els tractats teòrics de la viola da gamba sempre reivindiquen la gran proximitat del seu timbre càlid al de la veu humana, els anglesos anomenen *recorder* a la flauta de bec, paraula que ve del *ricordare* llatí, perquè el seu so també els recordava el de la veu.

Tot plegat tindrà un ampli abast, tant en l'àmbit sacre com en el profà, i aquest serà justament el fil conductor d'aquesta XXXVI Edició de la Setmana de Música Antiga de Mataró. Els antològics motets de Bach amb el Cor Ciutat de Mataró representaran l'àmbit sacre; les cantates italianes d'arrel napolitana per a soprano, l'àmbit profà, i el duet da violes de gamba representarà l'afany de la música instrumental per assolir una projecció de les capacitats expressives i virtuosístiques de la veu humana. Tot plegat, un any més, aprofitant l'entorn únic dels espais barrocs originals de la basílica de Santa Maria, tant com la capella dels Dolors (veritable Capella Sixtina mataronina amb les cèlebres pintures de Viladomat) proporcionaran a tots els assistents el gaudi d'una experiència estètica completa, una veritable immersió integral en l'art barroc en el seu sentit més ampli.

Joan Vives

XXXVI SETMANA DE MÚSICA ANTIGA

La veu en el barroc

Mataró
Del 10 al 25
de novembre de 2018

Basílica
de Santa Maria

ORGANITZEN

Unda Maris

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

DISENY: PERE FRADERA

DL: B 25319-2018

Venda d'entrades

A les oficines de la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró: de dilluns a divendres, de 9 a 2 del migdia i de dimecres a divendres, de 6 a 8 del vespre.

A la basílica de Santa Maria des d'una hora abans del concert

Al web entradesculturamataro.cat

La Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró agraeix especialment la col·laboració desinteressada del Museu Arxiu i la basílica de Santa Maria.

Més informació

Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró

Carrer de Sant Josep, 9

08302 Mataró

Telèfon: 93 758 23 61

a/e: cultura@ajmataro.cat

www.culturamataro.cat

@CulturaMataro

Cultura Mataró

@culturamataro

Dissabte 10 de novembre. A 2/4 de 9 del vespre
Capella dels Dolors

A dues violes iguals

entrada 9 €

A la França del Rei Sol, la viola da gamba era considerada l'instrument rei i els seus repertoris per a dues violes el màxim exponent de la bellesa sonora. Amb *A dues violes iguals* podrem fer un recorregut de caràcter antològic per aquesta edat d'or, i podrem gaudir d'obres de François Couperin i de l'enigmàtic Sieur de Sainte-Colombe, misteriós violista que va ser mestre de virtuosos com Marin Marais. A part de la França del Gran Segle, també viatjarem a l'Anglaterra dels inicis del barroc amb peces del capità Tobias Hume, soldat de fortuna que serví als exèrcits suec i rus, i que reivindicà la viola com a instrument hegemònic enfront al llaüt de l'Anglaterra de Shakespeare. El programa s'acabarà al Berlín de Frederic el Gran, amb el delicadíssim duet de Christoph Schaffrath, extraordinari exemple del darrer gran moment que va viure la viola.

Jordi Comellas i Guido Balestracci

Jordi Comellas, viola da gamba; **Guido Balestracci**, viola da gamba. Jordi Comellas i Guido Balestracci fa més de vint anys que es van conèixer a Urbino, Itàlia. Al llarg de les seves vides professionals han coincidit en diverses gravacions i formacions, com el consort de violes L'Amoroso, que dirigeix el mateix Guido Balestracci. Malgrat tot, no ha estat fins ara que han decidit muntar un programa a duo, que podríem considerar com una mena de cant del cigne a la viola da gamba, instrument que va caure en la letargia a finals del segle XVII fins a la seva recuperació al segle XX.

Diumenge 11 de novembre. A les 6 de la tarda
Capella dels Dolors

La cantata italiana del barroc

entrada 9 €

Cantata, és a dir Cantada. Aquest és el retrat sonor d'una forma musical sorgida al sud d'Itàlia a principis del segle XVII en paral·lel amb l'arribada del barroc i la nova tècnica del baix continu, i que en poc temps es va estendre triomfalment per tot Europa, tant en l'àmbit profà com en el sacre. Normalment estaven formades per un parell d'àries d'estil operístic, sovint amb el seu recital previ, però que en cap cas requerien aparell escènic. Es tractava inicialment d'obres de caràcter cambrístic on, a part de la veu i el baix continu, s'hi afegia un instrument que dialogava amb la veu (flauta de bec, violí, traverso...). Aviat la forma va anar creixent en instrumentació, dimensions, entrant fins i tot a l'àmbit sacre. Alessandro Scarlatti va esdevenir model i referent de la següent generació de compositors (Vivaldi, Haendel, etc.)

Trio Barroc del Cafè

Joan Vives, flautes de bec; **Mireia Ruiz**, clavecí; **Daniel Regincós**, violoncel barroc; **Susanna Puig**, soprano.

El novembre de 2006, arran de les interpretacions per diferents indrets de Catalunya de la *Cantata del cafè* de Johann Sebastian Bach en una producció impulsada conjuntament per la Setmana de Música Antiga de Mataró, el Festival Tiana Antica de Tiana i el Cicle de Música Antiga de Sant Martí Vell, va sorgir el present Trio Barroc que pren nom d'aquella popular partitura que Bach havia escrit el 1734.

Així doncs, representen l'esperit dels conjunts de cambra de les primeres dècades del segle XVIII i els seus criteris interpretatius, el Trio Barroc del Cafè ofereix diversos itineraris sonors pel món del barroc, combinant propostes antològiques, monogràfiques i pedagògiques, sols o amb la col·laboració d'altres artistes convidats, però sempre revivint la invenció i la tècnica posada al servei de l'expressió de la més genuïna sonoritat i l'esperit de la música barroca de cambra.

Diumenge 25 de novembre. A la 1 del migdia
Basilica de Santa Maria

Fringe

entrada lliure

Un any més la Setmana de Música Antiga de Mataró torna a gaudir de la participació dels alumnes de l'Escola Municipal de Música de Mataró. En aquesta edició hi participaran una miscel·lània de diferents formacions estables de l'escola, tres conjunts de cambra, el quartet de flautes de bec, l'orquestra de guitarres i l'orquestra de corda, amb un repertori especialment escollit per a l'ocasió. Les diferents peces i els múltiples registres tímbrics de les diferents formacions ens permetrà escoltar peces d'alguns dels autors barrocs més destacats i d'altres artistes reconeguts del món de la música antiga, com Georg Philipp Telemann o Georg Friedrich Händel, entre altres. Una oportunitat per escoltar un bon grapat de joves talents de la ciutat en un espai incomparable.

Escola Municipal de Música de Mataró

L'Escola Municipal de Música de Mataró és un centre obert, dinàmic i creatiu, que a partir de pràctiques educatives de qualitat, diverses i innovadores, pretén donar resposta a les necessitats expressives dels ciutadans en l'àmbit de la música. Comparteix la voluntat d'anar més enllà en l'educació musical; és un centre compromès amb les persones i l'entorn i ofereix cursos i activitats per a interessos molt diversos, adreçats a totes les edats i motivacions. Basant-se en l'aprenentatge a través de la pràctica, permet que els alumnes gaudeixin de la música des del primer dia, promovent la diversitat estètica i de llenguatges musicals. L'EMMM potencia el treball en grup com a eina pedagògica, facilitant així els múltiples espais expressius de relació artística i d'intercanvi entre iguals, fet que propicia el desenvolupament de diversos conjunts musicals, com els que participen enguany en la Setmana de Música Antiga de Mataró.

Diumenge 25 de novembre. A les 6 de la tarda
Capella de Sant Josep

Bach, música i paraula

entrada 9 €

Jesu, meine Freude de J.S. Bach va ser compost el 1723 i és un motet fúnebre per a cor a cinc veus. Es tracta d'un gran motet d'onze moviments estructurats en simetria al voltant d'una fuga central, on podrem trobar un variat ventall d'estils i formes corals, amb motets en *stile antico*, *atrio* o d'estil lliure i corals figurats.

Ecoltarem també el motet *Halt was du hast*, de Johann Michael Bach, on es combina textos de l'Apocalipsi amb el *Jesu, meine Freude*; el motet *Komm, Jesu, Komm*, l'únic que no recull textos bíblics, sinó d'un poema de Paul Tyhmich; i finalment *Lobet den herrn, alle Heiden* tancarà el concert amb un motet de text exclusivament bíblic.

Els motets de J.S. Bach són una autèntica enciclopèdia de retòrica musical. Tot i la seva brevetat, són obres de molta complexitat, en què cada element del text s'expressa a través d'un gir musical.

Cor Ciutat de Mataró

Jordi Lluch, director; **Joan Vives**, presentació
Solistes: **Flavia Camacho**, soprano; **Mariona Llobera**, alto;
Aniol Botines, tenor; **Germán de la Riva**, baix; **Mireia Ruiz**, orgue.
El **Cor Ciutat de Mataró** es va estrenar el mes de juliol de 2009 amb un programa al voltant de les obres corals de Taltabull i compositors del segle XX.

Des de llavors ha participat en diferents festivals de música: Setmana de Música Antiga de Mataró, Tiana Antica, Festival Shakespeare, la Setmana de Cant Coral de l'Hospitalet i el Festival Grec de Barcelona. També ha col·laborat amb el Cor de Cambra de la Diputació de Barcelona, el cor de Yale Glee Club, la Coral Cantiga, el coreògraf Miquel G. Font i la companyia Habemus Corpus, o el Trio Barroc del Cafè. Recentment ha gravat el disc *Les set paraules de Crist a la Creu*, de Taltabull, amb el tenor Josep Fadó.

